

به یانامه‌ی مه‌کته‌بی سیاسی حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری کوردستان: سه‌بارەت به‌یاسای هه‌لبژاردنی په‌رلمانی عێراق

سه‌ره‌نجام له‌په‌وتیکی پرله‌کێشه‌و ململانی و دانیشتنی چه‌ندین چاره‌ی په‌رلمانی عێراقی و له‌ژێر فشاره‌کانی ئەمریکا و ده‌وله‌تانی ناوچه‌که‌دا، یاسای هه‌لبژاردن په‌سه‌ندکرا. ئەم ئەنجامه‌که‌سه‌ره‌تا له‌لایه‌ن سه‌رانی ئەحزابی بۆرژوا ناسیونالیستی کورد و ده‌سه‌لاته‌که‌یه‌وه‌ پێشوازی گه‌رمی لێکراو به‌سه‌رکه‌وتنیکی بۆ "کورد" ناوزهد کرا، ژۆری نه‌برد سه‌ری له‌زه‌بوونی و شکستیکی سیاسی‌وه‌ ده‌ره‌یتاو ده‌نگی ناره‌زایه‌تی به‌رووی یاسا‌که‌دا، سه‌بارەت به‌ترسی داشکانی "پێگه‌ی کورد له‌په‌رلمانی داها‌تووی عێراقدا" هه‌ینا‌یه‌کایه‌وه‌. له‌م پێوه‌نده‌شدا مه‌سعود به‌رزانی بۆ به‌رگرتن به‌م زه‌بوونی و شکسته‌ دزایه‌تی خۆی بۆ یاسا‌که‌ راگه‌یانده‌وه‌ته‌ هه‌ره‌شه‌ی بایکۆتی هه‌لبژاردنه‌وه‌. هاوکات له‌گه‌ڵ سه‌ره‌له‌دانی ئەم شکسته‌ و ئەم حاله‌تی ناره‌زایه‌تی‌یه‌ی ناسیونالیزمی کورددا، سنوری نیوان ده‌سه‌لاته‌که‌ی یه‌کی‌تی و پارتی و "ئۆپۆزیسیونه‌ی په‌رلمانی" هه‌که‌ی هه‌لگیراو په‌وته‌که‌ی نه‌وشیروان مه‌سته‌فا و ئیسلامیه‌کانیش، که‌ تائه‌مۆ جیاوازیه‌کانی خۆیان له‌سه‌ربه‌نمای "ئه‌رکه‌ نیشمانی و نه‌ته‌ویه‌کان" داده‌پشت، خسته‌ نێو هه‌مان چوارچۆیه‌ی سیاسی‌وه‌ که‌یه‌کی‌تی و پارتی له‌سه‌ری راه‌ه‌ستاون. به‌لام گله‌یی و ناره‌زایه‌تی لایه‌نه‌کانی بزوتنه‌وه‌ی کوردایه‌تی و ئیسلامیه‌کانی کوردستان له‌سه‌ر چیه‌ی؟

ئاشکرایه‌ په‌خه‌ن و ناره‌زایه‌تی ئەم لایه‌نانه‌، له‌یاسای هه‌لبژاردنه‌کانی عێراق به‌ئۆپۆزیسیۆن و به‌به‌شداری حه‌کومه‌تی هه‌رێمه‌وه‌، په‌خه‌ن و گله‌یه‌که‌ نیه‌ له‌ناوه‌پۆکه‌ کۆنه‌پرست و دژێ خه‌ڵکی‌که‌ی، به‌لکو گله‌یه‌یه‌ که‌ له‌کۆماری کوردستان و پێگه‌ی شکسته‌ خواردوی ئەم هیزانه‌ له‌په‌رلمانی داها‌تووی عێراقدا. ئەم له‌کاتی‌که‌دا یه‌که‌یاسای په‌سه‌ندکراو له‌ناوه‌پۆکه‌ دژێ ئیراده‌ی ئازادانه‌ی مافی ده‌نگدان و ئیختیاری هاو‌لاتیانه‌ و پراکتیسی هه‌وانه‌ بۆ نێو شه‌رو کێشه‌کێشی ده‌سته‌و تا‌قیمی قه‌ومی و ئیسلامی و تابه‌هه‌گه‌ری و وه‌رگرتنی په‌نجه‌ مۆریانه‌ له‌دابه‌شکردنه‌وه‌ی ده‌سه‌لات و به‌رزه‌وه‌ندی وداها‌تی نه‌وتدا. ئەم یاسایه‌ که‌به‌ره‌می میژووی داگیرکاری و تیرۆر و جه‌نگ و کوشتارو کاولکاری و ته‌قسیم کردنی کۆمه‌لگای عێراق به‌سه‌ر هه‌ویه‌تی درۆزانه‌ی قه‌ومی و ئاینی و تیره‌گه‌ری و شه‌ر و ململانی نیوانیان، به‌یه‌کجاری ناسنامه‌ی هاو‌لاتی بوون و مافی به‌شداری خه‌لکی عێراق و کوردستانی وه‌ک هاو‌لاتیانی نیو ئەم جوگرافیا‌یه‌ سپه‌روه‌ته‌وه‌ و ئه‌وانی له‌نیو ته‌نوره‌ی ناکوکی قه‌ومی و تابه‌هه‌گه‌ری و ئاینی و شه‌رو کێشه‌ی نه‌بڕاوه‌یاندا پاده‌گرێته‌وه‌.

که‌رکوک، ئەو خه‌لی که‌جیگای ناکۆکی نیوان نه‌ته‌وه‌په‌رستانی کورد و عه‌ره‌بی و تورکمانه‌کان بوو، به‌فشاری ئەمریکا و پێکه‌وتنی نیوان به‌رزانی و مالیکی له‌سه‌ر بورکانی کینه‌و په‌قه‌به‌ری قه‌ومی دانراوه‌وه‌. ناسیونالیزمی کورد ئەگه‌ر به‌وه‌وه‌ شانازی ده‌فروشی که‌له‌په‌سه‌ند کردنی یاسای هه‌لبژاردنه‌کاندا له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ی که‌رکوک کۆتا نه‌هاتوه‌وه‌، به‌لام ناتوانی کاره‌ساته‌ تاله‌کانی کارنامه‌ی ده‌سه‌لاتداریتی چه‌ند سالی رابردووی به‌سه‌ر دانیش‌توانی ئەم شاره‌وه‌، له‌به‌رچاوی خه‌لکی کوردستان بسپه‌رته‌وه‌. کارنامه‌یه‌که‌ که‌په‌ر له‌دزی و تالانی و کاولکاری و نائه‌منی و په‌قه‌به‌ری نه‌ته‌ویه‌ی و سه‌دان ده‌ردو مه‌ینه‌تی که‌تانیستا ژبانی خه‌لکی ئەم شاره‌ ده‌هاریت.

ئەم یاسایه‌ که‌له‌سه‌رو ئیراده‌ی خه‌لکه‌وه‌ په‌سه‌ندکراوه‌ و له‌ته‌به‌وه‌ مافی هاو‌لاتی یه‌کسانی له‌خه‌لکی عێراق و کوردستان سه‌ندۆته‌وه‌ و به‌ئاشکرا دزین و دابه‌شکردنی ده‌نگی هاو‌لاتیانی به‌سه‌ر ده‌سته‌ و تا‌قیمی قه‌ومی و ئاینی و تیره‌گه‌ریدا یاسایی کردۆته‌وه‌، پاسته‌وخۆ بۆ ئامانجی دابین کردنه‌وه‌ی کورسی ده‌سه‌لات و به‌رزه‌وه‌ندی‌یه‌کانی هه‌مان ئەو ده‌سته‌و تا‌قیمی کۆنه‌پرست و دژێ خه‌ڵکی‌یه‌ که‌ 6 ساله‌ چاره‌نوسی عێراقیان له‌نیو گێژاوی تیرۆر و ته‌قینه‌وه‌، برسیتی و بیکاری، تالان و گه‌نده‌لی، نا‌ئارامی و کۆچی ژۆره‌ملی و نه‌بوونی سه‌ره‌تایی ترین خزمه‌تگوزاری، دا راکرتوه‌.

دانانی مه‌رج بۆ خۆکاندین کردن و هه‌ینانه‌پیشه‌وه‌ی خه‌لی و عه‌شیرت و په‌گه‌زه‌ ئاینی‌یه‌کان، تا دا‌هینانی بازنه‌ جیاوازه‌کان و ته‌قسیماتی پێژه‌ی کورسی بۆ پارێزگاکان، هه‌موویان پاسته‌وخۆ بۆ وه‌لامدانه‌وه‌ به‌مه‌رام و به‌رزه‌وه‌ندی هیزی تافی و قه‌ومی‌یه‌کان و هه‌یشتنه‌وه‌ی ده‌سه‌لاتی میلیشیا‌یی ناوچه‌ییان به‌ده‌سته‌وه‌ گیراوه‌. هه‌رئهمه‌ش ئەو مافه‌ له‌خه‌لک ده‌ستپێتته‌وه‌ تا وه‌ک هاو‌لاتیه‌کی یه‌کسان به‌شداری بکاو ده‌نگی خۆی به‌نوێنه‌ری سیاسی دلخواری خۆی بدات.

بێگومان په‌سه‌ندکردنی یاسایه‌که‌ به‌م ناوه‌پۆکه‌وه‌، نه‌ک هه‌ر پێگا له‌به‌رده‌م به‌شداری جه‌ماوهر وه‌ک هاو‌لاتی یه‌کسان ده‌به‌ستێن به‌لکو ژبانی ئیستاو داها‌تووی خه‌لکی عێراق و کوردستان له‌نیو گێژاوی هه‌مان قه‌یران و پشپووی دا پاده‌گرێن که‌ده‌سته‌ و تا‌قیمی قه‌ومی و ئیسلامی تی‌ئیدی زالن. ئەنجامی هه‌لبژاردنیکی که‌له‌ژێر سینه‌ری ئەم یاسایه‌دا به‌ده‌ستبێت، پێشپێلکردن و په‌لاماردانیکی گه‌وره‌یه‌ بۆسه‌ر مافی هاو‌لاتی بوونی یه‌کسان و هه‌ول و خه‌باتی خه‌لکی عێراق و کوردستان له‌پێناو دامه‌زراندن و هه‌ینانه‌کایه‌وه‌ی پێشپێکی سیاسی سکولارو نه‌قه‌ومی، پێشپێکی که‌چاوه‌پوانی ئەوه‌ی لێبکرت کێشه‌ی کوردو داها‌تووی کوردستان و مه‌سه‌له‌ هه‌له‌په‌ساردراوه‌کان، به‌مه‌سه‌له‌ی که‌رکوکیشه‌وه‌، به‌شپه‌یه‌کی سیاسی و مه‌ده‌نیانه‌و به‌دور له‌پق و کینه‌ی قه‌ومی و ئاینی، چاره‌سه‌ریکات. هه‌رپۆیه‌ حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری کوردستان ته‌واوی ئەم یاسایه‌ به‌یاسایه‌کی کۆنه‌پرستانه‌و پێچه‌وانه‌ به‌مافی ئیختیاری ئازادانه‌ی هاو‌لاتیان چ له‌کوردستان وچ له‌عێراق ده‌زانن و پێی وایه‌ له‌ژێر سایه‌ی ئەم یاسایه‌ و ئه‌نجامیک که‌هه‌لبژاردنی داها‌تو بۆخه‌لکی کوردستان ده‌هه‌ینتته‌کایه‌وه‌، پاسته‌وخۆ ئیحقا‌ق کردنه‌وه‌یه‌کی ئیجباری کوردستان و سپاردنه‌وه‌ی چاره‌نوسی خه‌لکه‌که‌یه‌تی به‌ ده‌سه‌لاتی گه‌نده‌ل و میلیشیا‌یی حه‌زبه‌کانی کوردایه‌تی‌یه‌وه‌. ئەو هه‌ولانه‌ش که‌بۆ گۆڕینی ئەمیان ئەو بره‌گه‌و ماده‌وه‌ ده‌درێن، شتیکی زیاتر له‌وه‌ نیه‌ که‌جه‌ماوهری خه‌لک به‌ده‌ست و پێ به‌سه‌راوییه‌وه‌ ته‌سلیم به‌سیاسه‌ت و به‌رزه‌وه‌ندی ئەم یان ئەو ده‌سته‌ و تا‌قیمی قه‌ومی و ئاینی بکات.

خه‌لکی ئازادخوازی کوردستان:

ئێستا که‌هه‌موو په‌وت و بیا‌ه‌کانی ناسیونالیزم و ئیسلامیه‌کان به‌حاکم و ئۆپۆزیسیۆنه‌وه‌ له‌ژێر چه‌تری هه‌ره‌شه‌ی بایکۆتی مه‌سعودبه‌رزانی دا کۆبوونه‌ته‌وه‌، گه‌ره‌کیانه‌ شه‌ری به‌ده‌سته‌ینانی چه‌ند کورسیه‌کی زیاتر به‌ئیه‌وه‌ بکه‌ن و بتانکه‌نه‌ ئامرازی کێشه‌کێشیکی کۆنه‌پرستانه‌ که‌هه‌یچ په‌یوه‌ندییه‌کی به‌ به‌رزه‌وه‌ندی ئیستاو داها‌تووی ئیه‌وه‌ نیه‌. هه‌ره‌شه‌ی بایکۆتکردنی هه‌لبژاردن له‌لایه‌ن ئەم په‌وتانه‌وه‌ سیاسه‌تیکی چاوه‌شکاری‌یه‌و بۆسازانه‌ له‌گه‌ڵ کینته‌ قه‌ومی و ئیسلامی‌یه‌کان له‌عێراقدا. به‌تایبه‌تی که‌ئه‌وان ناوه‌پۆکه‌ و چوارچۆیه‌ی کۆنه‌پرستانه‌ی یاسا‌که‌یان قه‌بولکردوه‌ و له‌وگۆشه‌یه‌وه‌ ناپازین که‌پێگه‌ی ئەوان له‌کۆم بوونه‌وه‌ی کورسیه‌کانی په‌رله‌ماندا له‌قه‌ده‌کات. بۆیه‌ نابێ هه‌یج خۆش خه‌یالیه‌ک نه‌به‌سیاسه‌تی به‌شداری کردن و نه‌به‌بایکۆتیان ملیدرێ. به‌لکو ده‌بێن به‌خه‌باتی جه‌ماوهری و دا‌براو له‌وه‌می کوردایه‌تی سه‌رتاپای یاسای هه‌لبژاردن په‌ت بکرتته‌وه‌ وهاوکاتیش له‌ده‌ره‌وه‌ی سیناریوی پوچی ئەم هه‌لبژاردنه‌ راه‌ه‌ستن.

خه‌لکی کوردستان نابێن به‌پێچه‌وانه‌ی خواستی خۆیانه‌وه‌ و به‌جۆلێنه‌وه‌ و به‌ده‌ستی خۆیان مل به‌فیدرالیزمی قه‌ومی پێ له‌هه‌وای بزوتنه‌وه‌ی کوردایه‌تی بدن و بۆ چوار سالی تر ده‌سه‌لاتی ئەحزابی میلیشیا‌یی و گه‌نده‌لی بۆرژوازی کورد به‌سه‌ر سه‌ری خۆیانه‌وه‌ سه‌ره‌وهر بکه‌نه‌وه‌. به‌لکو ده‌بێن سیاسه‌تی بایکۆتی هه‌لبژاردنه‌کان له‌لایه‌ن خه‌لکی ئازادخوازی کوردستانه‌وه‌، ئەو په‌یامه‌ سیاسی‌یه‌ به‌هه‌موو لایه‌ک رابگه‌یه‌نن که‌ ناپایه‌وئێ چینه‌وه‌ ژێرده‌سه‌لاتی حه‌کومه‌تی و ده‌وله‌تیکی ئیسلامی-عروبی نه‌ته‌وه‌پرسته‌وه‌ وخوازایی دامه‌زراندنی ده‌وله‌تیکی سه‌ربه‌خۆن له‌کوردستان.